tasunud 100 riigitaalrit [208]. Mõne päeva pärast selgus aga juhuslikult, et Walanderi seletus ei vastanud tõele. Linna võlast proua Taubele, mis tegi välja 117 rt. $43^1/_3$ ööri [209], ta oli varemalt tasunud ainult 50, mitte 100 riigitaalrit. Seega läksid nüüd käsirahaks määratud 50 makstud riigitaalrit võla katteks. Asja avalikuks tulekul pakkus Walander proua Taubele küll 30 riigitaalrit, kuid viimane võttis sellest rahast ainult temale veel võlgneva summa ning teatas, et kõik kivid on juba ära lubatud ja ta seepärast enam käsiraha vastu ei võta [210].

Ebaõnnestunud spekulatsioonide ja arvukate protsesside tõttu [211] rahapuudusega heitlev Walander oli nähtavasti need 50 rt. ära tarvitanud, lootes puudujäägi enne arvete esitamist mihklipäeval jälle katta. See samm tõi aga hulga pahandusi nii temale enesele kui linnale. Bürgermeister Ladau, Walanderi isiklik vaenlane [212], katsus asja puhuda võimalikult suureks ning tema ja raehärra Schlüteri pealekäimisel karistas raad Walanderit 50 riigitaalrise trahviga ja keelas temale raha tasumiseni osavõtmise rae istungeist [213]. Walander kaebas Õuekohtusse [214] ja saavutas sellelt otsuse, mis kohustas raadi asja otsustamiseni teda ikkagi kutsuma oma istungitele [215]. Nähtavasti pidas Õuekohus tervet asja ainult harilikuks tüliks raehärrade vahel, sest ta volitas isegi landshöfdingu asetäitja lagman Strömfeldt'i lepitama Walanderit Ladau ja Schlüteriga [216], millest aga ei tulnud midagi välja. Protsess kestis aastaid ja lõppes alles Walanderi surma tõttu. Kuigi Walander ise seega pääses võrdlemisi kergesti, kannatas linn aastaid tema eksisammu tulemusi.

Kivide puudumisel oleks ehitamine pidanud jääma täiesti soiku, kui, tänu kohaliku kindluse inseneri, kapten F. K. v. Friese vastutulelikkusele, ei oleks õnnestunud neid lõpuks osta kroonult 10.000 tükki [217]. Kivid olid määratud Tartu kindluste ehitustöödeks ja valmistatud Luunjas. Ostutingimused olid aga palju halvemad kui Taubelt varemalt ostetute puhul. Kuna see oli võtnud 1000 kohaletoodud kivi eest 6 riigitaalrit [218], pidi raad Friesele maksma sama hinna, kuid lisaks veel kohustuma hiljem kroonule telliskiviahju juurest linna vedama ostetud arvule vastava hulga kive [219]. Loomulikult langes kivide vedamine jälle kodanikkonna kohustuseks ning suurendas tunduvalt tema koormust. Nii

---

[208]) Ibid., lk. 3.
[209]) Proua Taube „Pro memoria", A. C. P. 1690, (C. b. 3).
[210]) P. C. 1690, (C. 40), lk. 7—11.
[211]) Näiteks pidi 24. juunil tulema raes harutusele 4 protsessi tema vastu; ibid., lk. 45, 46.
[212]) Walander nimetab teda kord „sein sonderlich Spezialfeind und Verfolger", P. C. 1690, (C. 40), lk. 27.
[213]) P. C. 1690, (C. 40), lk. 11—17.
[214]) Vt. rae kiri Õuekohtule 23. jaanuarist, Cb. 1690, (C. c. 10), lk. 39—45.
[215]) P. C. 1690, (C. 40), lk. 67—68.
[216]) Ibid., lk. 459—460.
[217]) Vt. „Revers an H. Capitain Friesen" 30. maist, Cb. 1690, (C. c. 10), lk. 153—154.
[218]) R. R., (B. 7), f. 21a.
[219]) Vt. „Revers an H. Capitain Friese" 8. juulist 1690, (XXI, 53).

Tartu II, lk. 244